

МІНІСТЕСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА ГЕОІНФОРМАТИКИ І ФОТОГРАММЕТРІЇ

**АТЕСТАЦІЙНА ВИПУСКНА РОБОТА
БАКАЛАВРА**
на тему:
**«Історико-культурна спадщина
Хмельниччини як ресурс для розвитку
туризму»**

ВИКОНАЛА:

СТУДЕНТКА ГРУПИ ТУР-21

БРОВАРНИК С.А.

КЕРІВНИК:

СТ.ВИКЛАДАЧ КУЧЕРЕНКО Н.М.

Київ 2025

Актуальність теми. Історико-культурний потенціал, матеріальні та духовні пам'ятки народу дуже важливі для формування світогляду народу, для задоволення матеріальних, в тому числі туристичних, потреб, а також для створення привабливого туристичного іміджу регіону чи держави.

- **Мета дослідження** – проаналізувати історико-культурний потенціал Хмельницької області, та його використання як фактору розвитку туризму.

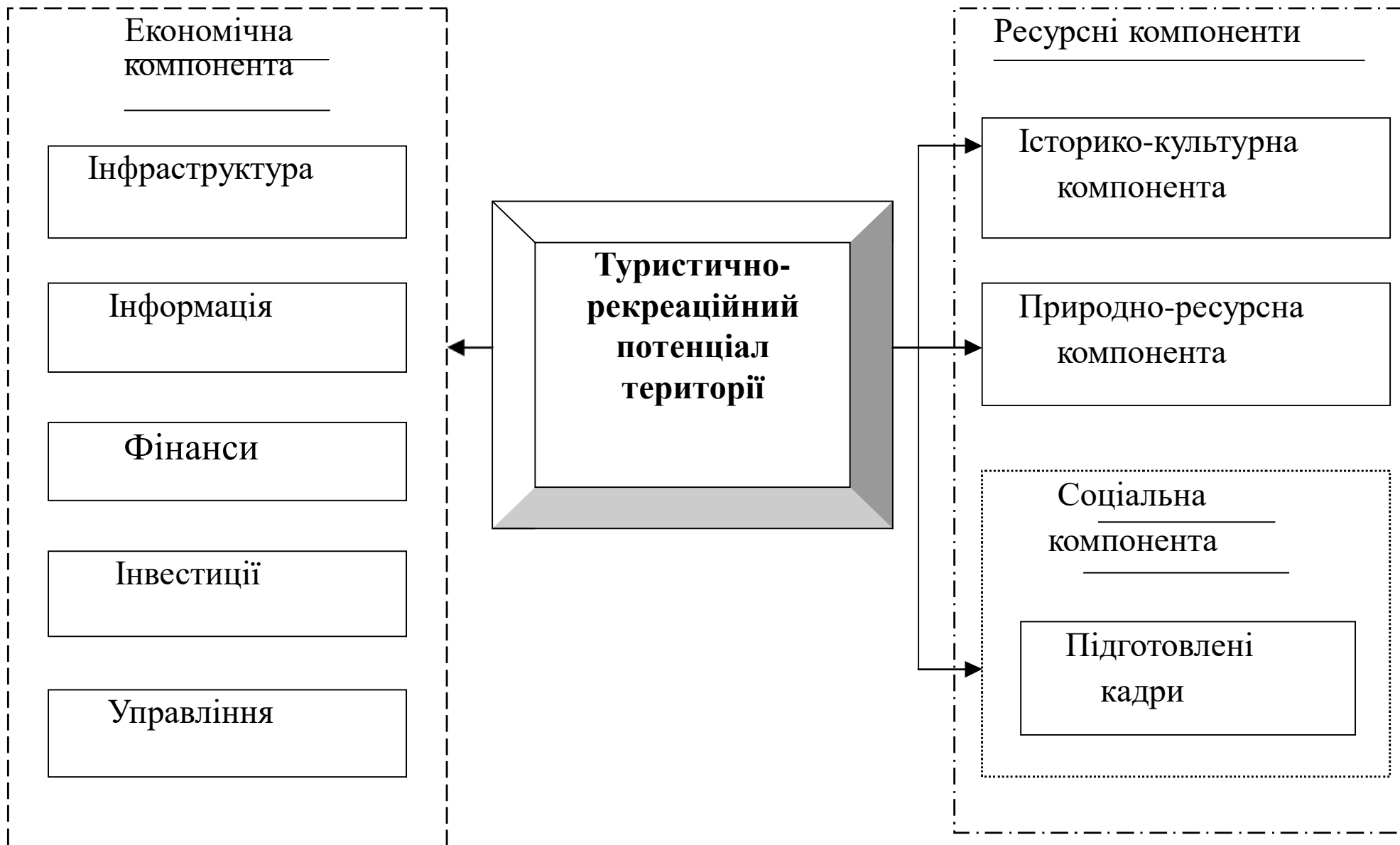
Конкретизуючи дану мету, ми можемо вирішити наступні **завдання**:

- Визначити сутність поняття «туристичний потенціал»;
- Розкрити підходи до цього поняття в доступних літературних джерелах;
- Скласти класифікацію туристичних ресурсів;
- Охарактеризувати історико-культурний потенціал Хмельницької області.
- Створити унікальний культурно-пізнавальний тур Хмельниччиною

Об'єктом дослідження є історико-культурна спадщина Хмельницької області.

Предметом дослідження є використання історико-культурної спадщини Хмельницької області як ресурсу для розвитку туризму.

Компонентний склад туристично-рекреаційного потенціалу території

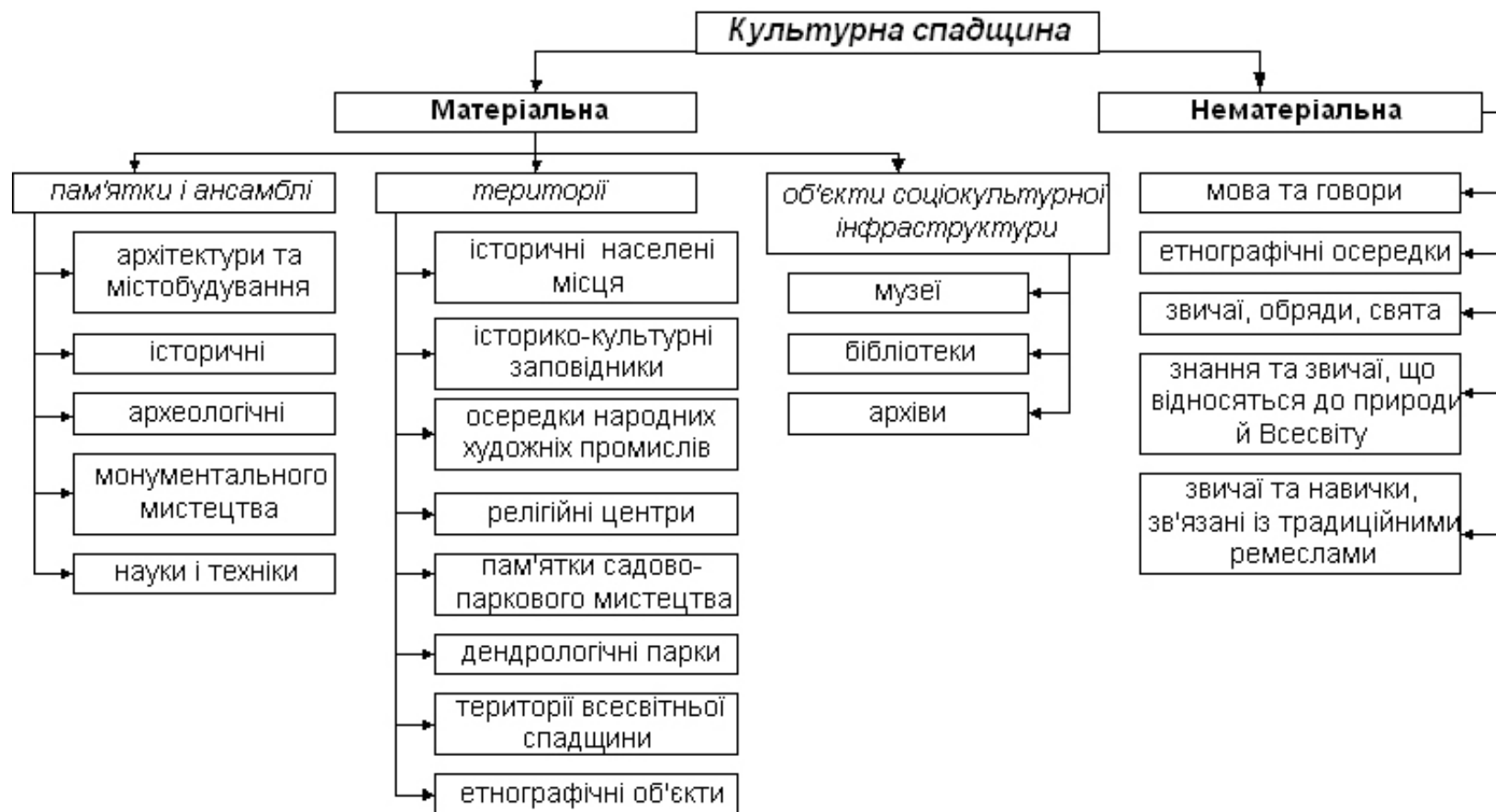
Структура історико-культурного потенціалу

Історико-культурні туристичні ресурси - це сукупність створених у процесі історичного розвитку даної території пам'ятників матеріальної і духовної культури, які є об'єктами туристського інтересу. До групи історико-культурних рекреаційних ресурсів належать пам'ятки історії, історико-архітектурні пам'ятки, пам'ятки сучасної архітектури, унікальні споруди культури, спорту тощо.

Компонентна структура культурної спадщини

Існуюча компонентна структура культурної спадщини України визначається Законом України «Про охорону культурної спадщини»

Насиченість регіонів України об'єктами культурної спадщини (рейтингова оцінка)

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Адміністративно-територіальний устрій:

- Районів – 3
- Територіальних громад – 60 (в тому числі : міських – 13, селищних – 22, сільських – 25)
- Міських населених пунктів – 37 (в тому числі : міст обласного значення – 6, міст районного значення – 7, селищ міського типу – 24)
- Сільських населених пунктів – 1414 (в тому числі : селищ – 5, сіл – 1409)
- Всього населених пунктів – 1451

На Хмельниччині знаходяться:

2442 пам'ятки історії, **105** археології,
205 архітектури, **1104** рекомендованих до прийняття під охорону ЗУ «Про охорону культурної спадщини», **463** пам'ятки мистецтва,
2 Національних природних парки.

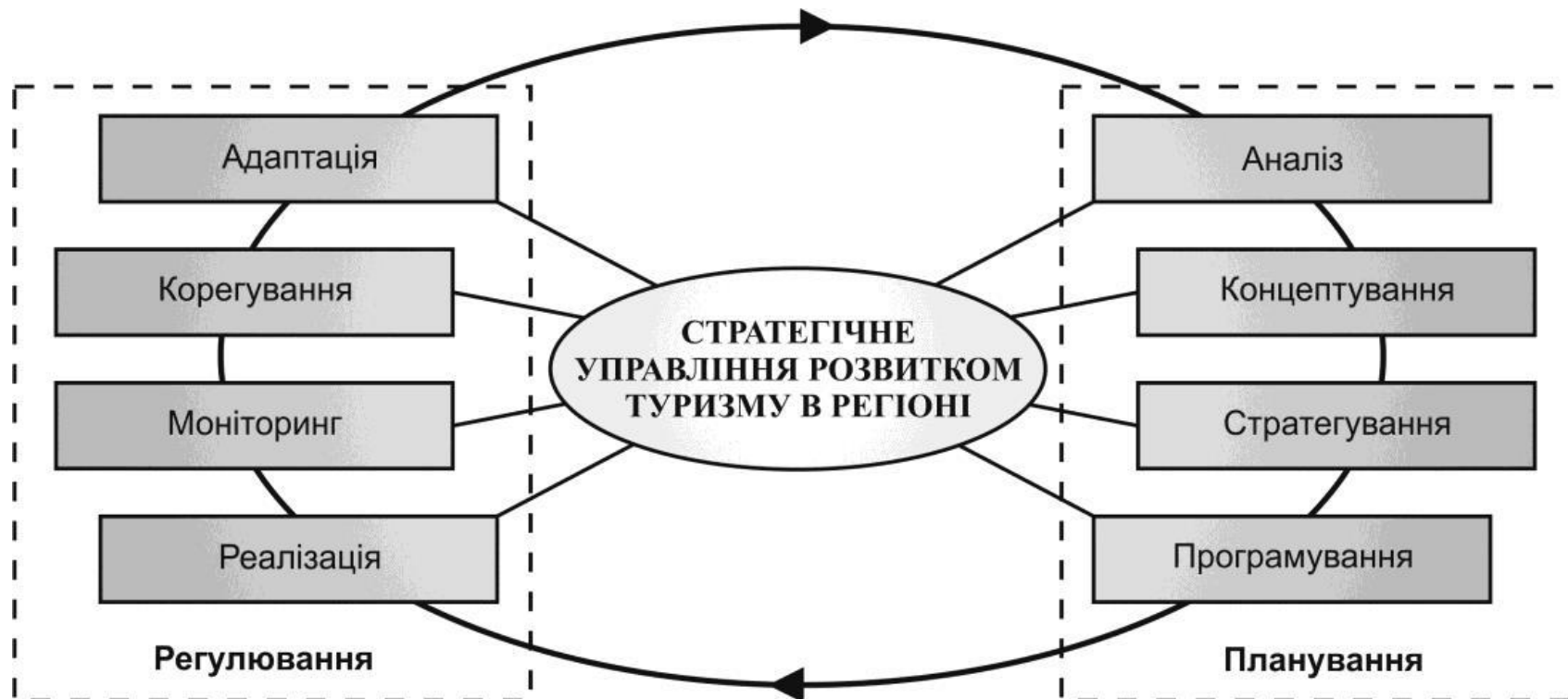
Кількість туристів та екскурсантів, обслугованих туроператорами та турагентами Хмельницької області, осіб

8

Показники	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Юридичні особи			Фіз. особи підприємці			
Кількість обслугованих туристів	13918	10589	11130	10484	8438	14296
У тому числі:						
- громадян України, що подорожують в межах території України	5261	2773	2858	4151	3881	7331
- громадян України, що подорожують за кордоном	8657	7816	8272	6309	4557	6956
- громадян інших країн	-	-	-	24	-	-
Кількість обслугованих екскурсантів	8158	6482	5823	9564	6633	5256
- з них іноземні громадяни	-	-	-	22	-	8

Стратегічне управління розвитком туризму в регіоні

Якщо ми хочемо, щоб національний туризм розвивався стійко, нам необхідно розробити та впровадити відповідну стратегію. Принципова ланка цієї стратегії – схема комплексної територіальної організації відпочинку і туризму регіону.

Стратегія розвитку та маркетингу туризму в регіоні

Стратегія розвитку та маркетингу туризму в регіоні розглядається в п'яти основних блоках:

аудиті туристичного потенціалу,

антропогенному впливі на природне середовище,

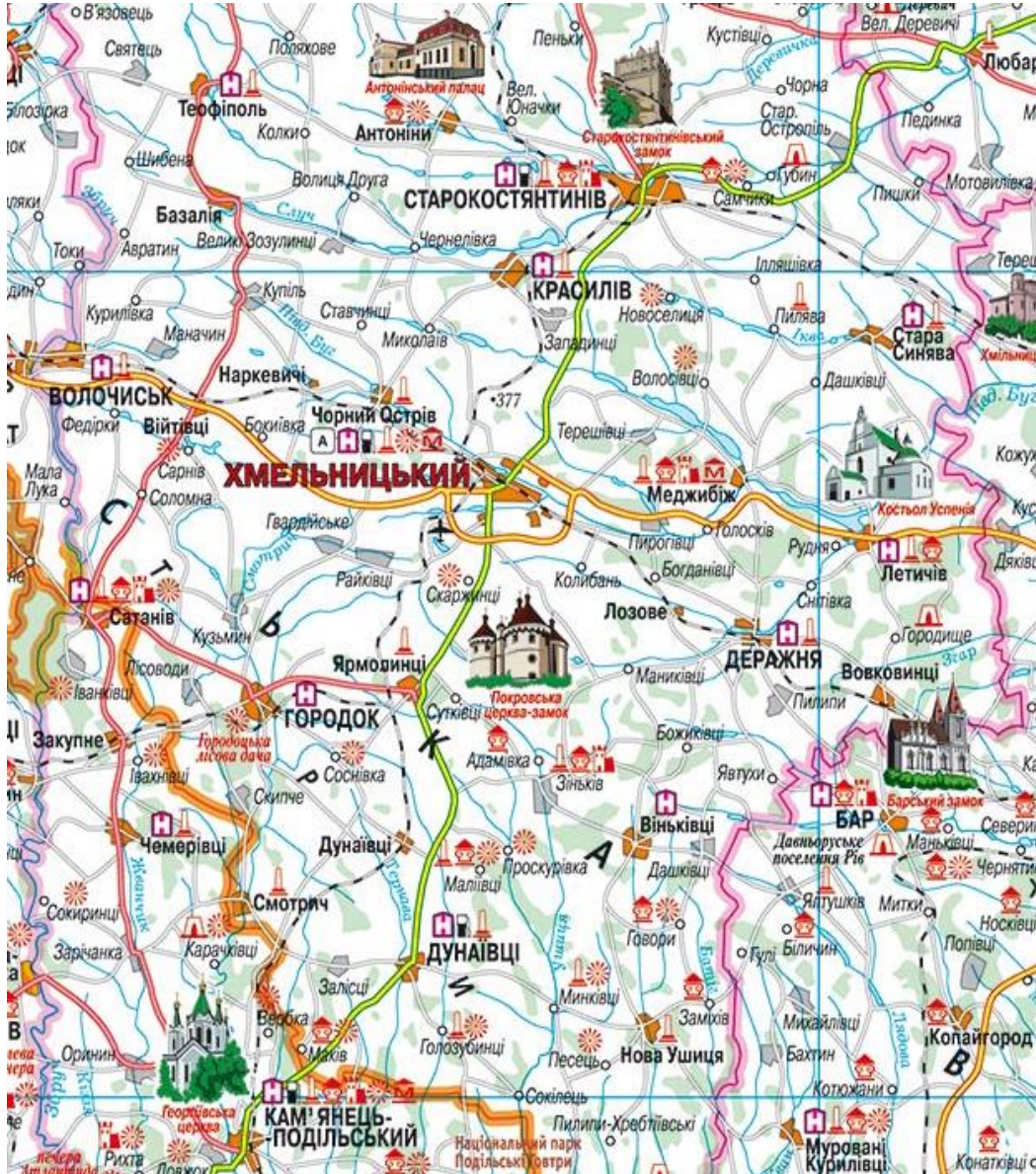
ідентифікації основних туристичних продуктів,

туристичної політики

та, безпосередньо, концепції розвитку та маркетингу туризму, які розглядаються в розрізі регіону

Об'єкти Хмельниччини, привабливі для туристів

1. Старокостянтинів – замок Острозьких
2. Кам'янець-Подільська фортеця
3. Смотрицький каньйон
4. Подільські Товтри
5. Бакота
6. Геодезичний пункт Дуги Струве «Фельштин»
7. Історико-культурний заповідник «Меджибіж»

Старокостянтинів. Замок Острозьких
Місто засноване у 1561 р.

Окрасою міста є замок,
збудований Острозьким у 1571 р.

Кам'янець-Подільська фортеця

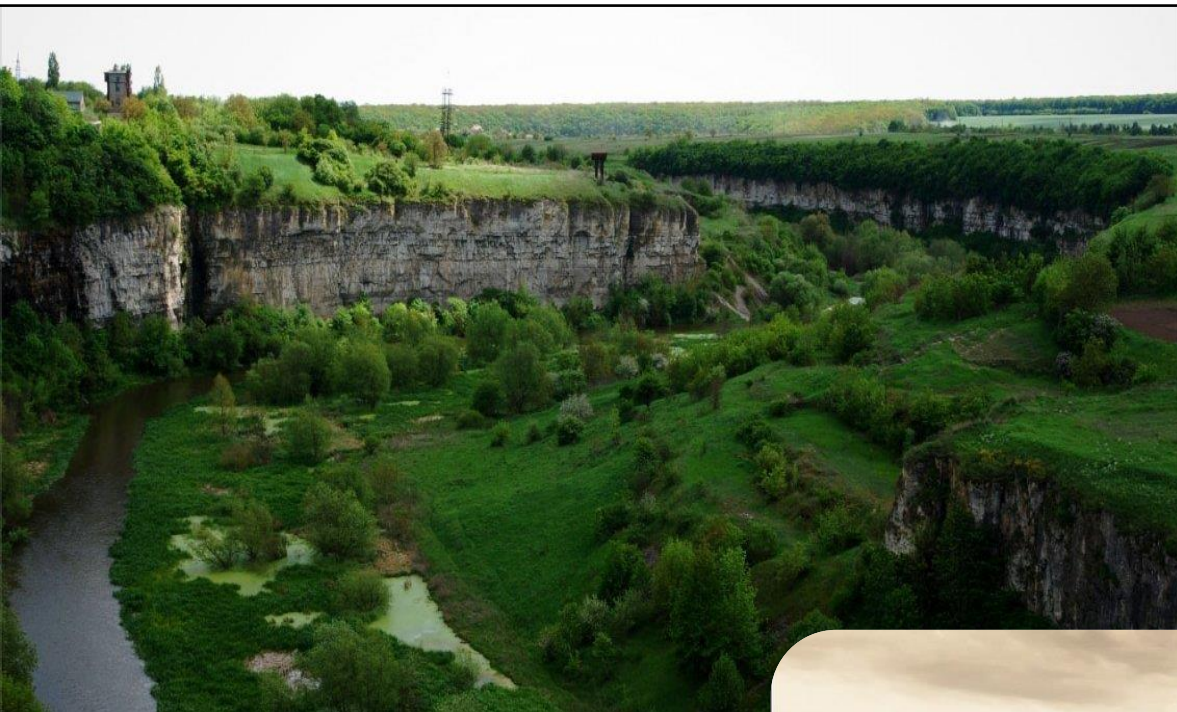

Перші споруди належать до XI-XII століть, а от основні укріплення – до XVI-XVII століть.

Смотрицький каньйон

По глибокій вузькій долині протікає річка Смотрич, а кам'яні стіни навколо неї сягають 50 метрів. Загальна протяжність 9 кілометрів.

Подільські товтри

Це залишки узбережних рифів, витягнених паралельно давній береговій лінії.

Товтри – місцева назва скелястої дугоподібної гряди, висота якої у межах Національного природного парку сягає в середньому 400 метрів над рівнем моря.

Бакота

Вона розташована на території Національного природного парку “Подільські товтри”.

Її називають напівлегендарною столицею Дністровського Поділля у XIII столітті. Тоді це було місто, укріплене замком. Воно пережило численні ворожі навали, але перестало існувати нещодавно – у 1981 році. Саме тоді його затопили води Новодністровської ГЕС.

с. Гвардійське. Геодезичний пункт Дуги Струве «Фельштин»

Об'єкт занесений до списку
всесвітньої спадщини
ЮНЕСКО

Дуга Струве – науково-технічний проєкт, реалізований протягом 1816-1855 років геодезистом Вільгельмом Струве заради підтвердження чи спростування розрахунків Ньютона щодо того, що Земля – не ідеально кругла, а приплюснута з полюсів.

Ланцюжок технічних споруд складається з 265 пунктів у вигляді стел, хрестів, обелісків, плит із пам'ятним написом, розташованих уздовж 25-градусного меридіана. Вони розміщені, починаючи від узбережжя Північного Льодовитого океану і завершуючи узбережжям Чорного моря. Дуга пролягає через територію десяти країн Європи – Норвегію, Фінляндію, Швецію, Естонію, Латвію, Литву, Росію, Білорусь, Молдову і Україну

Розробка туристичного маршруту «Туристична Хмельниччина»

Для нашого туру виберемо такі об'єкти: м. Старокостянтинів – замок Острозьких; м. Кам'янець-Подільський – фортеця; Національний природний парк «Подільські Товтри»; Смотрицький каньйон; Бакота; с. Гвардійське – пункт геодезичної дуги Струве «Фельштин».

Маршрут подорожі:

Хмельницький – Старокостянтинів — Кам'янець-Подільський — Національний природний парк «Подільські Товтри» — Смотрицький каньйон — Бакота – Гвардійське – Хмельницький.

Область України: Хмельницька

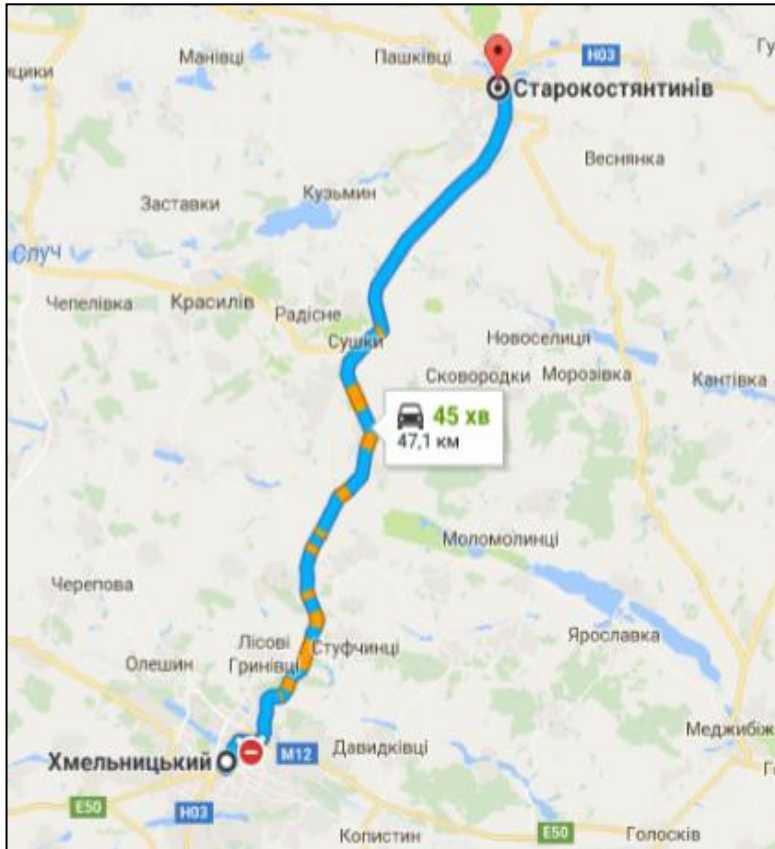
Тип маршруту:

Тур вихідного дня, культурно-пізнавальний тур з елементами зеленого (екологічного) туризму.

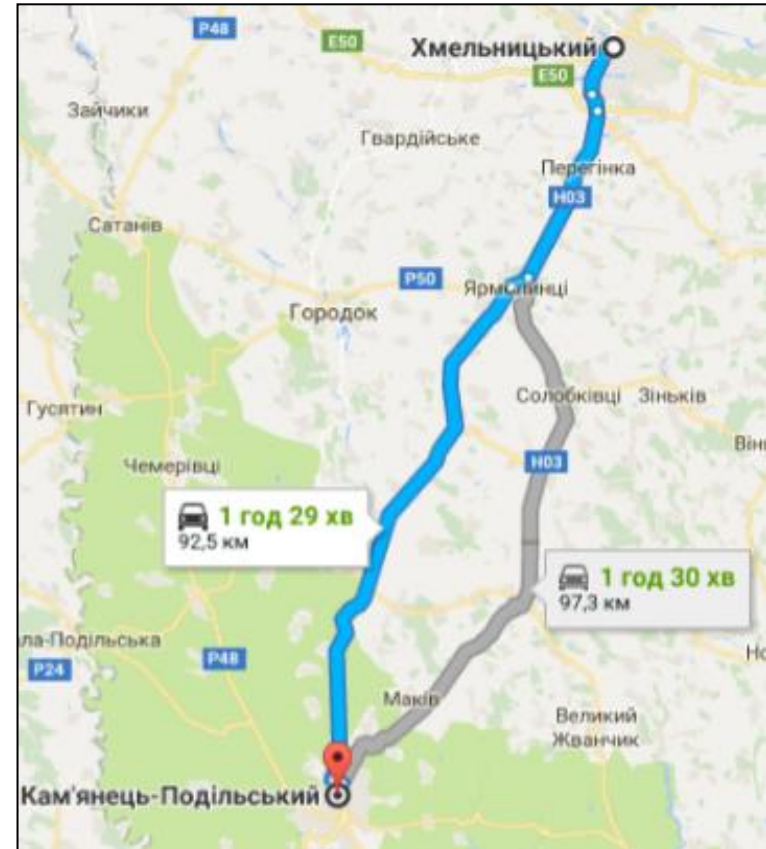
Опис туру:

День	Опис
1-й	12:00 Прибуття до Хмельницького (місце збору — місто Хмельницький). 12:00 – 15:00 Заселення в готель «Hotel Plaza», включно з обідом в ресторані готелю 13:00 – 14:00 . 15:00 – 16:00 Трансфер до Старокостянтинова. 16:00 – 18:00 Екскурсія містом. 18:00 – 19:00 Трансфер до Хмельницького. 19:00 – 21:00 Вечеря в ресторані готелю. З 21:00 Вільний час.
2-й	9:00 – 10:00 Сніданок в ресторані готелю «Hotel Plaza». До 11:00 Виселення з готелю «Hotel Plaza». 11:00 – 12:30 Трансфер до Кам'янця-Подільського. 13:00 – 14:00 Заселення в готель «Apartment Vid на Krepost». 14:00 – 15:00 Обід в ресторані. 15:30 – 18:30 Екскурсія містом. 19:00 – 21:00 Вечеря в ресторані. З 21:00 Вільний час.
3-й	9:00 – 10:00 Сніданок в ресторані. 10:00 – 14:00 Прогулянка Національним природнім парком «Подільські Товтри» включно з екскурсією. 14:00 – 15:00 Обід в ресторані. 15:00 – 18:00 Смотрицький каньйон. 19:00 – 21:00 Вечеря в ресторані. З 21:00 Вільний час.
4-й	9:00 – 10:00 Сніданок в ресторані. 10:00 – 11:00 Трансфер в Бакоту. 11:00 – 14:00 Екскурсія в Бакоті. Прогулянка містом. 14:00 – 15:00 Трансфер до Кам'янця-Подільського. 15:00 – 16:00 Обід в ресторані. 16:00 – 19:00 Прогулянка містом Кам'янець-Подільський. 19:00 – 21:00 Вечеря в ресторані. З 21:00 Вільний час.
5-й	9:00 – 10:00 Сніданок в ресторані. До 12:00 Виселення з готелю «Apartment Vid на Krepost». 12:00 – 13:50 Трансфер до Гвардійського. Огляд геодезичного пункту дуги Струве «Фельштин». Прослуховування розповіді про нього, фотографування. 14:20 – 15:00 Трансфер до Хмельницького.

Картографічне зображення туру «Туристична Хмельниччина»

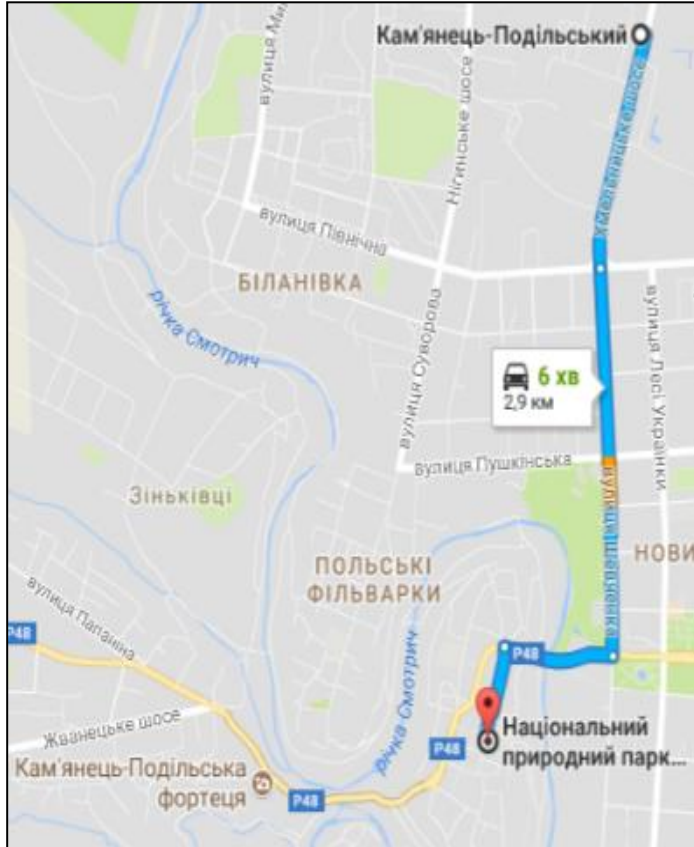

День перший
Хмельницький – Старокостянтинів

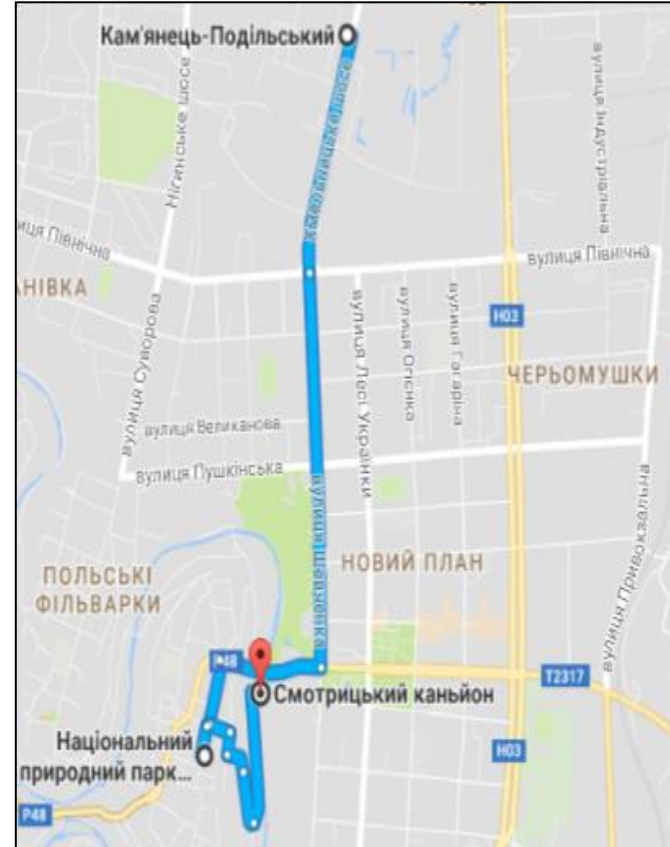

День другий
Хмельницький – Кам'янець-Подільський

Картографічне зображення туру «Туристична Хмельниччина»

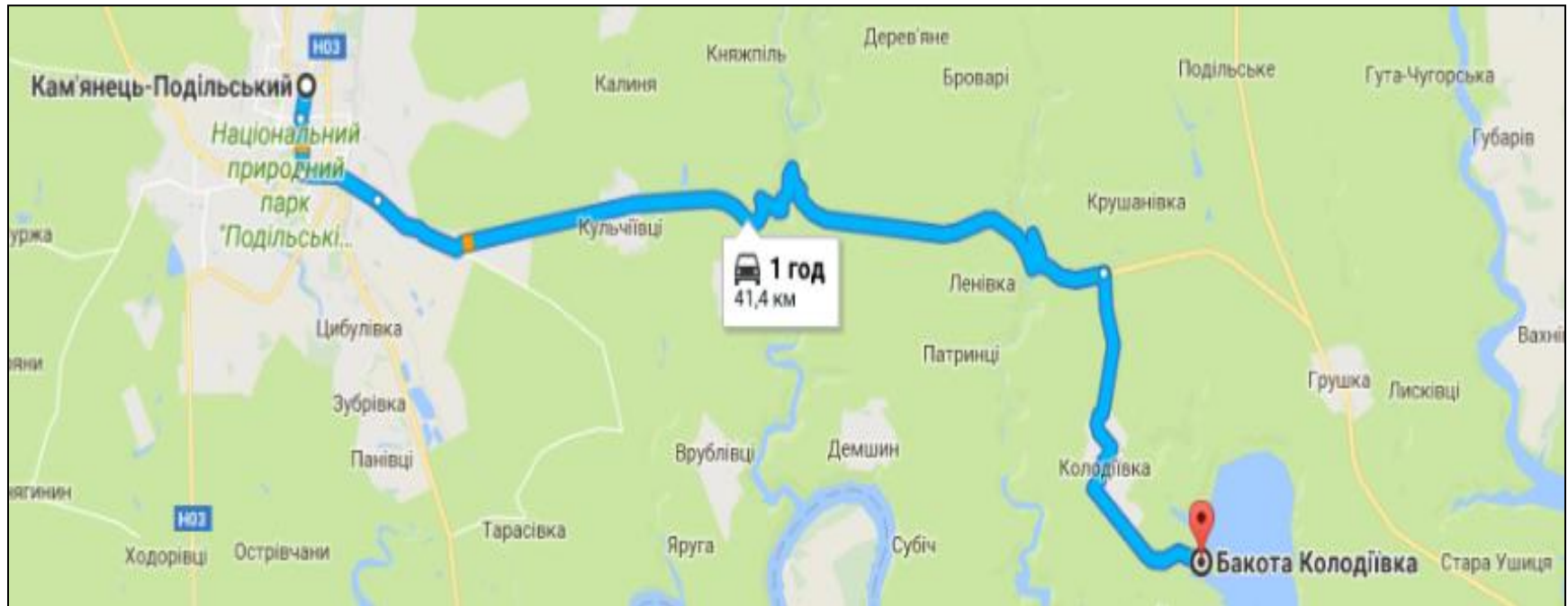

День третій
Кам'янець-Подільський – НПП
«Подільські Товтри»

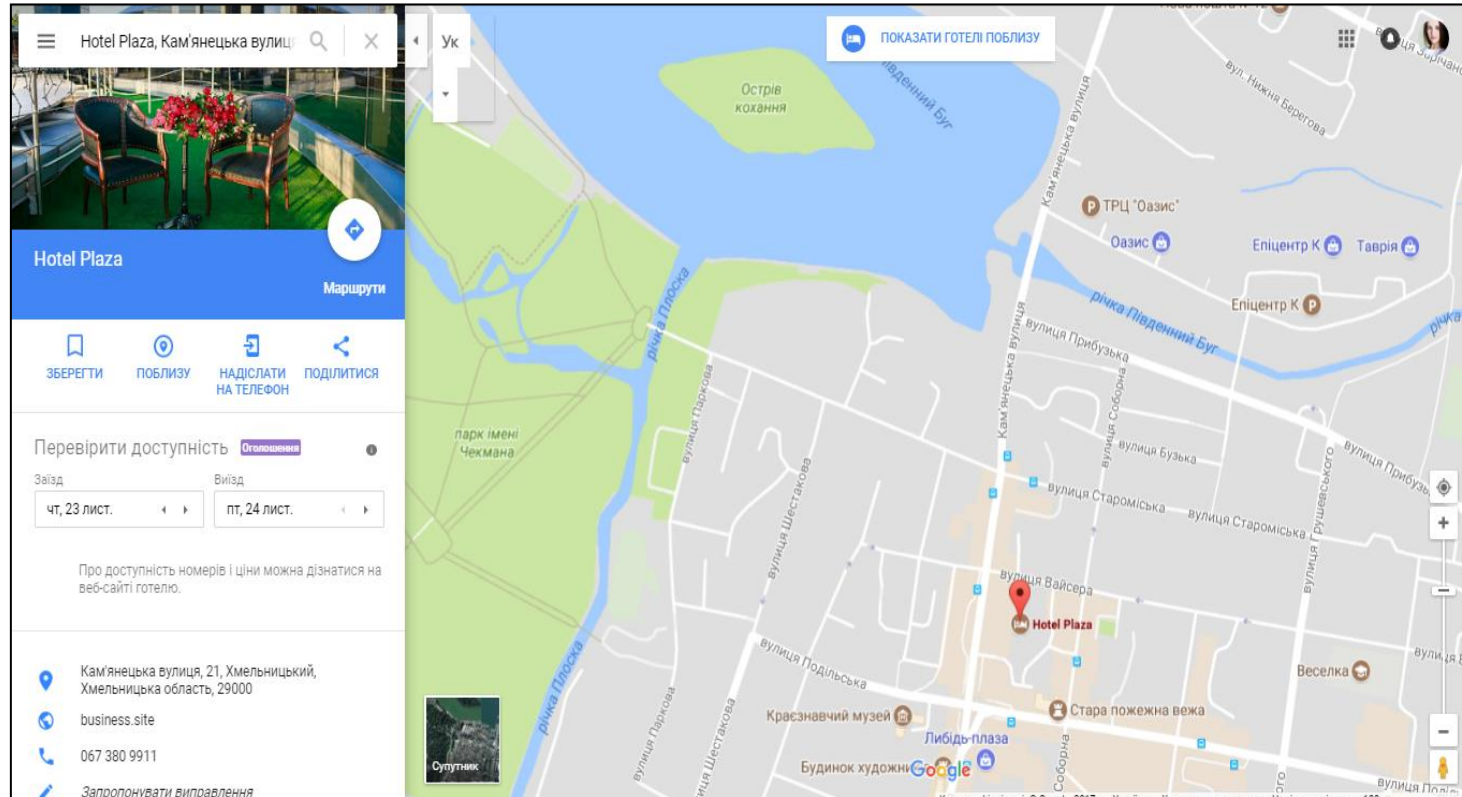
День третій
Кам'янець-Подільський – Смотрицький
каньйон

Картографічне зображення туру «Туристична Хмельниччина»

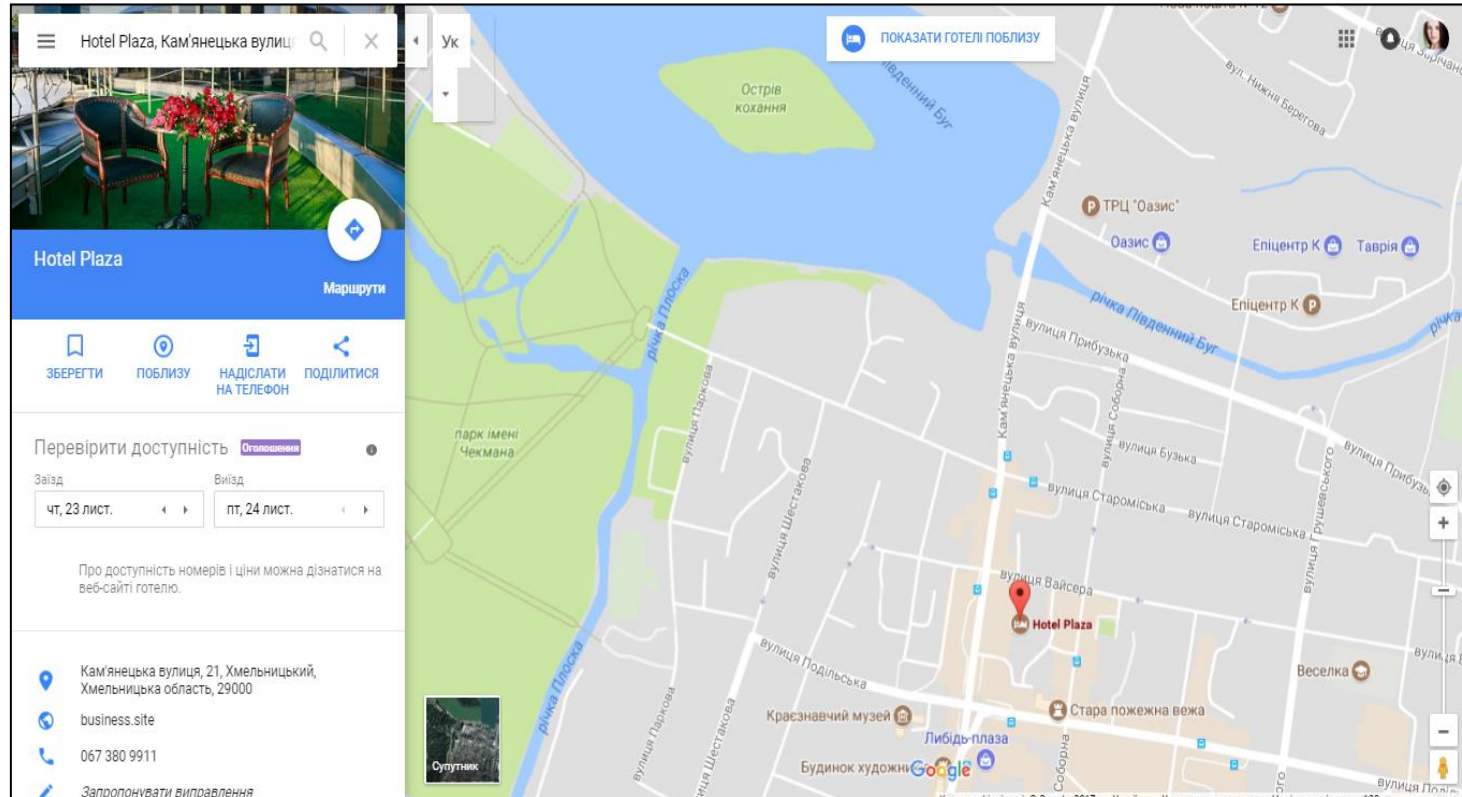
День четвертий
Кам'янець-Подільський - Бакота

Об'єкти розміщення та харчування поблизу дестинацій

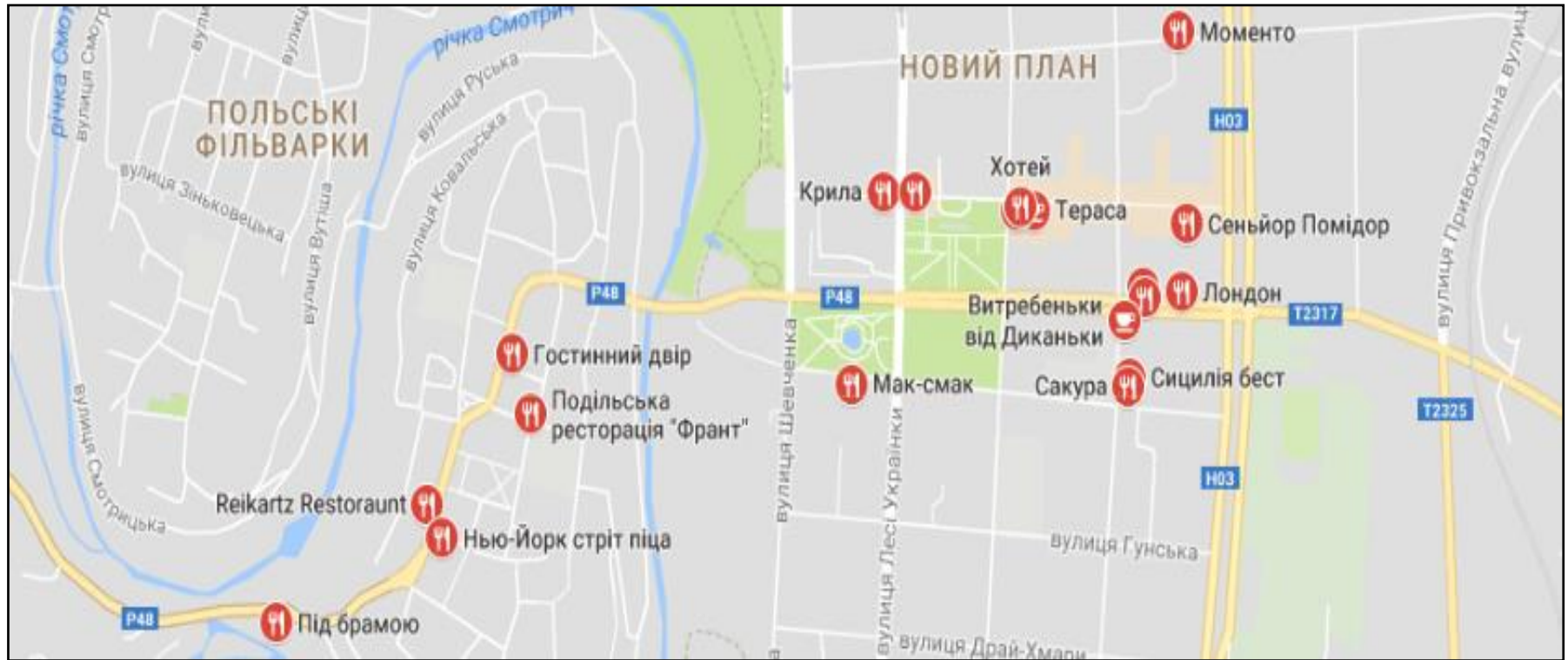
Місцерозташування готелю «Hotel Plaza» . м. Хмельницький

Об'єкти розміщення та харчування поблизу DESTINACIЙ

Місцерозташування готелю «Apartment Vid на Krepost»
м. Кам'янець-Подільський

Об'єкти розміщення та харчування поблизу дестинацій

Заклади харчування поруч з готелем «Apartment Vid na Krepost» м. Кам'янець-Подільський

ВИСНОВКИ

В ході дослідження нами було досягнуто поставленої мети – проаналізовано історико-культурний потенціал Хмельницької області, та його використання як фактору розвитку туризму та виконані поставлені завдання. завдяки цьому можна зробити наступні висновки

Туризм є одним з пріоритетних напрямків розвитку національної культури і економіки, але складна політична та економічна ситуація в Україні стримує розвиток туристичної індустрії.

стан культурного туризму в Україні потребує активізації проблем туризму на різних рівнях українського суспільства. Як відомо, наша країна має значний потенціал для розвитку культурного туризму.

Таким чином, Хмельниччина є одним із перспективних туристичних регіонів України. Хмельницька область має значний туристичний потенціал, однак, цей потенціал у туристичних цілях на території області використовується не зовсім ефективно. Головними проблемами області є неналежний рівень туристської інфраструктури: закладів розміщення і харчування, а також дороги. Розвиток інфраструктури потребує значних інвестицій з боку держави і від приватних підприємців.

Таким чином ми змогли підтвердити гіпотезу, що виділення та опис особливостей історико-культурного потенціалу Хмельниччини дасть можливість цілеспрямовано розвивати туристичну діяльність в області та Україні в цілому, а також ефективніше використовувати туристичні ресурси

Дякую за увагу !